

6. Grozījumi tiesību aktos

Likums “Grozījumi Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā”

Likums “Grozījumi Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā” paredz par vienu mēnesi pagarināt mazām sabiedrībām, t.sk. mikrosabiedrībām, gada pārskatu iesniegšanas termiņu, kas noteikts šajā likumā, sākot ar pārskata gadu, kas noslēdzas 2022. gada 31. decembrī un vēlāk.

Pagarinātais pārskatu iesniegšanas termiņš veicinās arī precīzāku uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķinu, kura gala aprēķinu uz pārskata gada beigām ir atļauts koriģēt pēc gada pārskata sagatavošanas.

Likums “Grozījumi Ceļu satiksmes likumā”

Grozījumi Ceļu satiksmes likumā paplašina atsavināšanas aizlieguma reģistrēšanu uz noteiktās kategorijas transportlīdzekli, ko iegādājas fiziskā persona citā Eiropas Savienības dalībvalstī un tiek pirmoreiz reģistrēts Latvijā vai kurš pēc tā pirmās reģistrācijas Latvijā atkārtoti iegādāts citā ES dalībvalstī un tiek atkārtoti reģistrēts Latvijā. Atsavināšanas liegums tiek noteikts uz 30 dienām, un tas attieksies uz transportlīdzekļiem (M1, arī M1G, un N1, arī N1G kategorija), kuri nav vecāki par pieciem gadiem.

Tostarp Grozījumi Ceļu satiksmes likumā paredz noteikt personām, kas Latvijā reģistrēs citā ES dalībvalstī iegādātu transportlīdzekli, iesniegt iesniegumu ar tajā nepieciešamo ziņu apjomu (*norādot ziņas par tā iegādes valsti, datumu, samaksas veidu, darījuma summu un pārdevēju*), pievienojot arī *īpašumtiesību maiņu apliecināšanu dokumentu un apliecinājumu par veikto samaksu, tajā skaitā apliecinot sniegto ziņu patiesumu ar savu parakstu*. Informāciju par reģistrēto transportlīdzekli Ceļu satiksmes drošības direkcija nodos VID izvērtēšanai.

Jāatzīmē, ka Grozījumi Ceļu satiksmes likumā neliegs personai savā īpašumā iegādāties transportlīdzekli ārpus Latvijas, to reģistrēt savā īpašumā un lietot. Atsavināšanas aizliegums būs attiecināms tikai uz transportlīdzekļa pārreģistrēšanu citas personas īpašumā uz likuma paredzēto termiņu, kura darbības laikā VID veiks riska analīzi un nodokļu administrēšanas pasākumus.

Grozījumi ir izstrādāti ar mērķi paaugstināt VID nodokļu administrēšanas pasākumu efektivitāti un, lai mazinātu ēnu ekonomikas īpatsvaru lietotu transportlīdzekļu tirdzniecības jomā.

Likums “Grozījums Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā”

Likums “Grozījums Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā” paredz izslēgt Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma pārejas noteikumu 8. punktu. Pašvaldībām attiecīgais finansējums sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna projekta izstrādei būs jānodrošina pašvaldību budžeta līdzekļu ietvaros.

Likums “Grozījums Pasta likumā”

Likums “Grozījums Pasta likumā” paredz, ka 2023. gadā preses izdevēji turpina maksāt

par abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumiem, balstoties uz tarifiem, kas apstiprināti ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (Regulatora) 29.11.2021. lēmumu Nr. 136 un kas norādīti preses izdevēju noslēgtajos līgumos ar VAS "Latvijas Pasts". Preses izdevēju maksājumu starpība, kas radīsies, ja būtu jāpiemēro jauni, ar Regulatora 01.12.2022. lēmumu Nr. 266 apstiprinātie tarifi, tiks segta no valsts budžeta.

Vienlaikus likums paredz noteikt nosacījumus maksājumu starpības aprēķināšanai.

Likums "Grozījums likumā "Par sociālo drošību""

Likums "Grozījums likumā "Par sociālo drošību"" paredz noteikt minimālo ienākumu sliekšņu noteikšanas metodoloģiju un pilnveidot minimālo ienākumu sliekšņu pārskatīšanas regularitāti.

Likums paredz, ka:

- minimālo ienākumu sliekšnis nav zemāks par 20% (noapaļots līdz pilniem *euro*) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās minimālo ienākumu mediānas mēnesī uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī;

- līdz kārtējā gada 1. februārim Centrālās statistikas pārvalde tīmekļvietnē publicē aktuālo minimālo ienākumu mediānu mēnesī uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī, un tā tiek ņemta par pamatu, nosakot minimālo ienākumu sliekšņa apmēru nākamajam gadam;

- minimālo ienākumu sliekšņus pārskata katru gadu;

- minimālo ienākumu sliekšņus nepārskata, ja minimālo ienākumu mediāna pārskata gadā samazinās, lai neizveidotos situācija, ka jau tā ļoti zemie minimālie ienākumi trūcīgākajai iedzīvotāju daļai tiek samazināti.

2023. gadā jaunie minimālo ienākumu sliekšņi stāsies spēkā no 2023. gada 1. jūlija, bet turpmāk, sākot ar 2024. gadu, tie tiks pārskatīti katra gada janvārī.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā.

Likums "Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā"

Likuma "Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā" mērķis ir noteikt garantēto minimālo ienākumu sliekšni, trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni, precizēt mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanas kritērijus, noteikt koeficientus garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summai mājsaimniecībai mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai dažādiem mājsaimniecību veidiem, kā arī noteikt valsts līdzfinansējumu pašvaldībām pamata sociālās palīdzības pabalstu (garantētā minimālā ienākuma pabalsta un mājokļa pabalsta) izmaksu nodrošināšanai.

Likums paredz, ka no 2023. gada 1. jūlija:

- GMI sliekšnis ir 20% no ienākumu mediānas.

- trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis ir 50% no ienākumu mediānas.

- maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni katra pašvaldība ir tiesīga noteikt ne augtāku kā 80% no ienākumu mediānas, bet ne zemāku par trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšni, kāds noteikts šā panta trešajā daļā.

Ienākumu mediāna turpmāk tiek pārskatīta reizi gadā atbilstoši likumā "Par sociālo drošību" noteiktajam.

Minimālo ienākumu sliekšņu apmērus māsājaimniecībai aprēķina, piemērojot attiecīgajam ienākumu sliekšnim šādus koeficientus:

- pirmajai vai vienīgajai personai māsājaimniecībā – koeficientu 1;
- pārējām personām māsājaimniecībā – koeficientu 0,7.

Likums paredz, ka no 2023. gada 1. jūnija GMI sliekšņu summai mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai māsājaimniecībai piemēro šādus koeficientus:

- atsevišķi dzīvojošai pensijas vecuma personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar invaliditāti – koeficientu 2,5;
- māsājaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, – koeficientu 2;
- māsājaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni, – koeficientu 2;
- pārējām māsājaimniecībām – koeficientu 1,5.

Likums paredz, ka no 2023. gada 1. jūlija valsts nodrošina mērķdotāciju pašvaldībām izdevumu segšanai 30% apmērā no māsājaimniecībām izmaksātā garantētā minimālā ienākuma pabalsta un mājokļa pabalsta apmēra.

Vienlaikus Likums paredz, ka no 2024. gada 1. janvāra, ja persona, kura atradās ārpusģimenes aprūpē līdz pilngadības sasniegšanai, ir paudusi tādu vēlmi un aizbildnis, audžuģimene vai specializētā audžuģimene tam ir piekritusi, tad šī persona, pamatojoties uz pašvaldības sociālā dienesta izvērtējumu, pēc pilngadības var uzturēties pie tā paša vai cita ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja līdz 21 gada vecuma sasniegšanai vai, ja mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē vai studē augstākajā izglītības iestādē, tostarp koledžā, – līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Jauniešiem 18 gadu vecumā trūkst patstāvīgas dzīves uzsākšanai nepieciešamo prasmju un zināšanu, līdz ar ko nepieciešams nodrošināt iespējas bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam turpināt uzturēties pēcārpusģimenes aprūpē. Ministru kabinets nosaka sniedzamā atbalsta veidus, apjomu, saturu, kā arī šo pakalpojumu saņemšanas, piešķiršanas, pārtraukšanas un izbeigšanas nosacījumus un kārtību.

Likums “Grozījumi likumā “Par valsts pensijām””

Likuma “Grozījumi likumā “Par valsts pensijām”” mērķis ir noteikt minimālās vecuma pensijas aprēķina bāzes, invaliditātes pensijas aprēķina bāzes un minimālās apgādnieka zaudējuma pensijas aprēķināšanas metodoloģiju, to piesaistot procentuālai vērtībai (noapaļotu līdz veseliem *euro*) no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī (turpmāk – ienākumu mediāna), kas atbilst likumā “Grozījumi likumā “Par sociālo drošību”” definētajiem minimālo ienākumu sliekšņiem, tādējādi nostiprinot vienotu pieeju valsts atbalsta sniegšanā iedzīvotājiem ar zemiem un ļoti zemiem ienākumiem.

Likums paredz noteikt, ka:

- minimālās vecuma pensijas un invaliditātes pensijas aprēķina bāze ir 25% apmērā no ienākumu mediānas, personām ar invaliditāti no bērnības – 30% apmērā no ienākumu mediānas;
- minimālās apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs katram bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 25% apmērā no ienākumu mediānas, bērnam no 7 gadu vecuma – 30% apmērā no ienākumu mediānas.

Likums nosaka minimālās vecuma pensijas noteikšanas kārtību no 01.01.2025., kad minimālais apdrošināšanas stāžs vecuma pensijas piešķiršanai paaugstināsies un būs 20 gadi (šobrīd līdz 31.12.2024. – 15 gadi).

Lai likumā nostiprinātu, ka pensijas daļu līdz minimālajam pensijas apmēram finansē no valsts pamatbudžeta līdzekļiem, likums:

1) izdala aprēķināto (pārrēķināto) pensijas daļu un daļu līdz minimālajam pensijas apmēram;

2) atrunā, ka starpību starp aprēķināto un minimālo pensijas apmēru sedz no valsts pamatbudžeta;

3) pārrēķinot vecuma pensiju un I, II grupas invaliditātes pensiju par papildus veiktajām iemaksām pēc pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas), pārrēķina daļu pieskaita pie agrāk aprēķinātās (pārrēķinātās) pensijas;

4) visa līdz 30.06.2023. piešķirtā (pārrēķinātā) pensija un līdz minimālajam apmēram paceltā pensija ir aprēķinātā pensija;

5) I, II grupas invaliditātes pensija, ko piešķir konstantā apmērā, tiek finansēta no valsts pamatbudžeta;

6) pensiju indeksācijā, pārskatot pensiju vai pensijas daļu, ko izmaksā līdz minimālajam apmēram, pārskatīto pensiju vai pensijas daļu finansē no valsts pamatbudžeta līdzekļiem.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā.

Likums “Grozījums likumā “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām””

Likums “Grozījums likumā “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”” paredz noteikt atlīdzības par apgādnieka zaudējumu minimālā apmēra aprēķināšanas metodoloģiju, to piesaistot procentuālai vērtībai (noapaļotu līdz veseliem *euro*) no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī (turpmāk – ienākumu mediāna), kas atbilst likumā “Grozījumi likumā “Par sociālo drošību”” definētajiem minimālo ienākumu sliekšņiem, tādējādi nostiprinot vienotu pieeju valsts atbalsta sniegšanā iedzīvotājiem ar zemiem un ļoti zemiem ienākumiem.

Likums paredz noteikt, ka atlīdzības par apgādnieka zaudējumu minimālais apmērs katram bērnam mēnesī ir:

- bērnam līdz 7 gadu vecumam – 25% apmērā ienākumu mediānas;
- bērnam no 7 gadu vecuma – 30% apmērā no ienākumu mediānas.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā.

Likums “Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā”

Likums “Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā” paredz noteikt metodoloģiski pamatotu un reālajai sociālekonomiskajai situācijā atbilstošu valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta (turpmāk – VSNP) apmēra aprēķināšanas metodoloģiju, to piesaistot procentuālai vērtībai (noapaļotu līdz veseliem *euro*) no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī (turpmāk – ienākumu mediāna), kas atbilst likumā “Grozījumi likumā “Par sociālo drošību”” definētajiem

minimālo ienākumu sliekšņiem, tādējādi nostiprinot vienotu pieeju valsts atbalsta sniegšanā iedzīvotājiem ar zemiem un ļoti zemiem ienākumiem.

Likums paredz noteikt VSNP apmēru personām, kuras sasniegušas vecumu, kāds saskaņā ar likumu “Par valsts pensijām” noteikts personai, lai tā iegūtu tiesības uz vecuma pensiju, un kurām nav tiesības uz valsts pensiju, un personām ar III invaliditātes grupu 20 % apmērā no ienākumu mediānas, savukārt personām ar III invaliditātes grupu, ja invaliditātes cēlonis ir “slimība no bērnības” – 25% apmērā no ienākumu mediānas.

VSNP apmēra aprēķinā personām ar I un II invaliditātes grupu tiek saglabāts nosacījums par koeficientu piemērošanu pie VSNP apmēra (VSNP apmērs tiek noteikts 20% apmērā no ienākumu mediānas vai 25% apmērā no ienākumu mediānas, ja invaliditātes cēlonis ir “slimība no bērnības”, kuram piemēro koeficientu 1,4 – I invaliditātes grupas gadījumā vai 1,2 – II invaliditātes grupas gadījumā), kā arī tiek saglabāts nosacījums par piemaksas noteikšanu nenodarbinātām personām ar I un II invaliditātes grupu (persona nav uzskatāma par darba ņēmēju vai pašnodarbināto saskaņā ar likumu “Par valsts sociālo apdrošināšanu”) – I invaliditātes grupas gadījumā 30% apmērā pie I invaliditātes grupas VSNP apmēra, II invaliditātes grupas gadījumā 20% apmērā pie II invaliditātes grupas VSNP apmēra.

Likums paredz noteikt VSNP apmēru apgādnieka zaudējuma gadījumā bērniem līdz 7 gadu vecumam 25% apmērā no ienākumu mediānas, savukārt bērniem no 7 gadu vecuma – 30% apmērā no ienākumu mediānas.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā.

Likums “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā”

Likums “Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” paredz noteikt aizbildņiem pienākumu obligāti apgūt valsts apmaksātu mācību programmu, lai veicinātu aizbildņu prasmes un zināšanas bērnu aprūpē. Kārtību, kādā apgūstama un saskaņojama aizbildņu mācību programma, kā arī prasības mācību programmas saturam un kritērijus tās izstrādei nosaka Ministru kabinets.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. aprīlī.

Likums “Grozījumi Valsts kultūrkapitāla fonda likumā”

Likums “Grozījumi Valsts kultūrkapitāla fonda likumā”, paredz nodrošināt Fonda finanšu resursu stabilitāti un finanšu apmēra pieaugumu, palielinot procentuālo apmēru no akcīzes nodokļa par alkoholiskajiem dzērieniem, akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem, izložu nodokļa un azartspēļu nodokļa, kā arī saglabājot plūsmas prognozējamību, garantēs līdzsvarotu kultūras un mākslas nozaru jaunrades attīstību, profesionālās kultūras un mākslas pieejamību plašai sabiedrībai, kā arī kultūras vērtību saglabāšanu visā Latvijā. Turpinot mērķprogrammas “Atbalsts kultūras programmām Latvijas reģionos” īstenošanu, būtisks ieguldījums tiks veikts tieši Latvijas reģionu iedzīvotāju dzīves kvalitātes un kultūras pieejamības nodrošināšanā.

Likums “Grozījumi likumā “Par piesārņojumu””

Likums “Grozījumi likumā “Par piesārņojumu”” paredz, ka emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu budžeta programmas izpildītāja ir Klimata un enerģētikas ministrija. Papildus

likumā ir papildinātas (pilnveidotas) izsoļu ieņēmumu izmantošanas jomas un funkcijas attiecībā uz Klimata un enerģētikas ministrijas funkciju nodrošināšanu.

Finanšu ministrs

A. Ašeradens